

Visie en motivatie: onze erfenis voor toekomstige generaties

Het oplossen van de klimaatcrisis en het bereiken van klimaatneutraliteit is onze nalatenschap voor toekomstige generaties. Als centrum van innovatie is onze stad goed gepositioneerd om actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan en tegelijkertijd de economie te versterken en het welzijn van onze inwoners te verhogen. We zullen tegelijkertijd CO₂-uitstoot verminderen, energie-efficiëntie verbeteren en energiearmoede bestrijden.

Van wijk naar stad

In ons huidige klimaatactieplan (2020-2025) werken we nu al aan een strategie om twee wijken (Muide-Meulestede en Mariakerke) tegen 2030 over te schakelen op fossielvrije verwarming.

Wanneer we één van de 100 Climate Neutral and Smart Cities worden, willen we deze actie aanzienlijk uitbreiden, door de uitvoering te versnellen, meer sectoren op te nemen en het areaal te vergroten naar een deel van de haven.

De wijk Muide-Meulestede ligt rond de oude haven en is een dichtbevolkte, diverse wijk in volle ontwikkeling, met mensen uit alle inkomensklassen, leeftijden en achtergronden. Voor deze wijk toonden technische haalbaarheidsstudies het potentieel aan van decarbonisatie van verwarming. Die zal in de toekomst bestaan uit een combinatie van een warmtenet op restwarmte van een nabijgelegen fabriek en elektrificatie met warmtepompen.

De wijk Mariakerke is een woonwijk met veel groene ruimte. Momenteel plaatsen we in samenwerking met energiecoöperatie Energent extra zonnepanelen, warmtepompen en thuisbatterijen. De Universiteit Gent onderzoekt de haalbaarheid en kritische succesfactoren voor volledige elektrificatie van de wijk.

Gebouwen: energiegebruik verminderen

Het verminderen van het energiegebruik van gebouwen is een hoeksteen in onze stadsbrede klimaatstrategie. In de loop der jaren hebben we een one-stop-shop aanpak voor energierenovatie voor huishoudens ontwikkeld, die we in de projectzone zullen intensiveren.

Gebouwen: overschakeling op hernieuwbare energiebronnen

Aan de resterende energievraag zal worden voldaan door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen drastisch op te voeren via de oprichting van energiegemeenschappen en de organisatie van een warmtenet. Om hoge investeringen in het lokale net te vermijden, zullen we experimenteren met slimme balancering en opslag met batterijen en H₂.

Mobiliteit: schone lucht, minder voertuigen en emissievrije mobiliteit voor iedereen

Met het huidige Mobiliteitsplan werkt Gent aan een vlot bereikbare stad waar mensen comfortabel, veilig en gezond wonen. We focussen op slimme circulatiestrategieën, modal shift, gedeelde mobiliteit. Voor de pilootzone Muide-Meulestede staat een lokaal circulatieplan op de planning om zwaar verkeer uit de wijk weg te leiden, samen met acties om de luchtkwaliteit te verbeteren en modal shift en elektrificatie te promoten.

Industrie: afvalwarmte transporteren per boot

Gent is een belangrijk industrieel centrum en een belangrijke haven, met een enorme hoeveelheid industriële afvalwarmte. We hebben ook een bestaand warmtenet (70 GWh/j), gevoed door WKK. Momenteel zijn er plannen om het net koolstofvrij te maken door het te voeden met afvalwarmte

die per boot zal worden vervoerd, als een tijdelijke oplossing. Het aansluitpunt van dit project bevindt zich in de uitgebreide proefzone, waar we ook mogelijke bronnen voor een nieuw warmtenet hebben geïdentificeerd. In de projectzone bevinden zich ook industriële gebouwen met een groot dakoppervlak, die perfect geschikt zijn voor grote zonne-energie-installaties.

Samenwerking en participatie

Specifiek voor deze pilot werken we al samen met verschillende stakeholders: de bewoners, de lokale coöperatie Energent, de universiteit van Gent en North Sea Port. Op die manier bouwen we draagvlak op bij de bevolking en krijgen we de nodige kennis en connecties. We gebruiken een buurtgerichte aanpak aangevuld met onderzoek, experimenten en proeftuinen om de bewoners te betrekken bij de transitie.

Financiering

Als stad hebben we ook innovatieve financieringsoplossingen om energie-armoede te bestrijden, met langlopende leningen voor energierenovaties en subsidieretentie voor kwetsbare huiseigenaren. We bieden financiële steun voor energierenovaties door sociale huisvestingsmaatschappijen. Maar om de volledige transitie naar klimaatneutraliteit te financieren, zullen we voor minstens driekwart van de investeringen nieuwe bronnen van externe financiering moeten vinden.